

ภาคผนวก 2
แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนนิชาวรรณคดีแบบฉบับ

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้ (80 คะแนน - ข้อละ 20 คะแนน)

(โปรดเขียนตอบในกระดาษที่แจกให้)

2.1 ท่านมีความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง "สุภามิตพระร่วง" ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

2.1.1 ผู้แต่งและจุดประสงค์ในการแต่ง

2.1.2 คำประพันธ์ที่ใช้แต่ง

2.1.3 คำสอนในสุภามิตพระร่วง

2.1.4 ประโยชน์ที่ท่านได้จากการอ่านเรื่องนี้

2.2 จงอภิปรายเปรียบเทียบประเพณีแต่งงานในเรื่อง "ขุนช้างขุนแผน" ซึ่งเป็นประเพณีแต่งงานแบบไทยกับประเพณีแต่งงานแบบคนจีนในสาขาวรรณคดีประชาชนจีนมาพอเข้าใจโดยสังเขป ว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกันในด้านใดบ้าง และอย่างไร

2.3 เมื่อท่านอ่านวรรณคดีไทย เรื่อง "นิราศภูเขาทอง" ของสุนทรภู่แล้ว ท่านมองเห็นวิถีชีวิตของคนไทย ในประเทศไทยสมัยรัชกาลที่ 2 - รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์อย่างไรบ้าง

2.4 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีไทย เรื่อง "รามเกียรติ์" คอนกานนิคหุมานในประเด็นต่อไปนี้

2.4.1 ผู้แต่งและจุดประสงค์ที่แต่ง

2.4.2 คำประพันธ์ที่ใช้แต่ง

2.4.3 เนื้อเรื่องย่อ

2.4.4 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน

เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบทดสอบ วิชาวรรณคดีแบบฉบับ

ตอนที่ 1 คะแนนเต็ม 20 คะแนน ให้ข้อละ 5 คะแนน

1.1 หนังสือวรรณคดีมีลักษณะดี 5 ประการ ดังนี้

1.1.1 เนื้อเรื่องดี มีสาระให้ทั้งความรู้และแง่คิดที่ทรงคุณค่าแก่ผู้อ่าน

1.1.2 ภาษาดี เป็นวรรณกรรมที่ใช้ภาษาและถ้อยคำที่ไพเราะสละสลวย นำอ่าน ให้คุณค่าเชิงวรรณศิลป์

1.1.3 แต่งดี มีลีลาการประพันธ์เชิงศิลป์ประถึงขั้นเป็นแบบอย่างได้

1.1.4 ช่วยประเทืองอารมณ์ เพราะให้ความเพลิดเพลิน เป็นอาหารใจแก่ผู้อ่าน

1.1.5 เป็นที่นิยมอ่านของคนทุกสมัย

หมายเหตุ ถ้าตอบได้ครบทั้ง 5 ประการข้างต้น จะได้คะแนน 5 คะแนน ถ้าตอบถูกบางประเด็นให้ลดคะแนนลงตามส่วน

1.2 วรรณคดีไทยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.2.1 โครงเรื่อง

1.2.2 เนื้อเรื่อง

1.2.3 แกนเรื่อง หรือแนวคิดของเรื่อง

1.2.4 ตัวละคร

1.2.5 ฉาก

1.2.6 คำประพันธ์ที่ใช้แต่ง

1.2.7 ถ้อยคำ สำนวน ไวยากรณ์เชิงวรรณศิลป์

1.2.8 คุณค่าและประโยชน์ที่แทรกอยู่ในเรื่อง

หมายเหตุ ถ้าตอบได้ครบ 8 ประเด็น จะได้คะแนนเต็ม 5 คะแนน ถ้าตอบถูกเป็นบางประเด็นให้ลดคะแนนลงตามส่วน

1.3 วรรณคดีไทยให้คุณค่าและประโยชน์แก่ผู้อ่านหลายประการ คือ

1.3.1 ให้อาหารสมองเชิงความรู้และเสริมประสบการณ์แก่ผู้อ่าน อาทิ ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม การเมืองการปกครอง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตไทยสมัยนั้นๆ การแพทย์แผนโบราณ เป็นต้น

1.3.2 ให้อาหารใจ ค้ำชูขณะอ่านวรรณคดีผู้อ่านจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้อารมณ์ความรู้สึกเชิงสุขใจไปกับการอ่าน

1.3.3 พรรณคดีจะให้ข้อคิด คติสอนใจ หรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ต้องตาม
ท่านองคตองธรรม พรรณคดีบางเรื่องสามารถยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้นได้

1.3.4 พรรณคดีสามารถเป็นแบบอย่างด้านการใช้ภาษาที่บรรเจิดบรรจง ไพเราะ
สละสลวย เป็นภาษาที่สร้างความงามให้แก่งานเขียนเชิงวรรณศิลป์

1.3.5 พรรณคดีให้แบบอย่างการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่างๆ แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี
หมายเหตุ ถ้าผู้ตอบกล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านวรรณคดีได้ 5 ประการ ดัง
ข้างต้นนี้จะได้คะแนนเต็ม 5 คะแนน แต่ถ้าตอบถูกบางประเด็นให้ลดคะแนนลงตามส่วน

1.4 วิธีอ่านวรรณคดีไทยที่ได้คุณค่า กระทำได้ดังนี้

1.4.1 ก่อนอ่าน

ให้ศึกษาภูมิหลังของเรื่องที่จะอ่านเกี่ยวกับผู้แต่ง คำประพันธ์ที่แต่ง
ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับสำรวจคำยากและสำนวนภาษา แล้วทำความเข้าใจก่อน

1.4.2 ปฏิบัติการอ่าน

เริ่มอ่านโดยให้ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องที่กำลังอ่าน ถ้าเป็นบทหรือยกทรงให้อ่าน
ท่านองคตองบางตอนที่ไพเราะ แล้วจึงอ่านในใจให้ตลอดเรื่องเพื่อทำความเข้าใจเรื่องรวมทั้งหมด

1.4.3 หลังอ่าน

เมื่ออ่านวรรณคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดจบลงควรชวนผู้อ่านด้วยกัน อภิปราย
วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน หรือจะเขียนวิจารณ์เป็นรายบุคคลก็ได้ โดยกล่าวถึง โครงเรื่อง
เนื้อเรื่อง แนวคิด ข้อคิด คติสอนใจและคุณค่าอื่นๆ ที่ได้จากเรื่องนั้นๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์วิจารณ์
เชิงวรรณศิลป์เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำในแง่งาม ความไพเราะสละสลวยของสำนวนภาษา

หมายเหตุ ถ้าผู้ตอบกล่าวถึงการอ่านวรรณคดีตามลำดับก่อนอ่านขั้นอ่าน และหลัง
อ่านดังกล่าวข้างต้นจะได้คะแนนเต็ม 5 คะแนน ถ้ากล่าวได้ถูกเป็นบางส่วนให้ลดคะแนนลงตาม
ความเหมาะสม

ตอนที่ 2 คะแนนเต็ม 80 คะแนน (ข้อละ 20 คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 2 แต่ละข้อจะถาม 4 ประเด็น ถ้าตอบประเด็นถูกจะได้ 5
คะแนน ถ้าตอบถูกครบทุกประเด็นจะได้ 20 คะแนน ทุกข้อจะมีคำตอบ 4 ประเด็น ดังนี้ :-

2.1 เรื่องสุภามิตพระร่วง

2.1.1 ผู้แต่งสุภามิตพระร่วง นั้นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง
สันนิษฐานว่า เดิมพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งกรุงสุโขทัยทรงรจนเอาไว้เพื่อสั่งสอนประชาชน
ของพระองค์ ต่อมาในสมัยหลังมีผู้แต่งปรับปรุงต่อเติมจึงทำให้สำนวนภาษาบางตอนดูเป็นภาษา

สมัยใหม่ ซึ่งสันนิษฐานว่าผู้แต่งปรับปรุงสมัยหลัง คือ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุ-
ชิตชิโนรส กวีสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

2.1.2 คำประพันธ์ที่ใช้แต่งสุภาษิตพระร่วงจะเริ่มด้วยร้อยสุภาพ โดยจบด้วยโคลงสอง
สุภาพ แล้วแต่งปิดท้ายด้วยโคลงกระทู้ 1 บท เพื่อบอกชื่อผู้แต่งและจุดประสงค์ในการแต่ง

2.1.3 สาระคำสอนในสุภาษิตพระร่วง ประกอบด้วยคำกล่าวสอนเรื่องการศึกษา
เล่าเรียน การประกอบอาชีพ การวางตัวต่อผู้ใหญ่ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ ข้าราชการ ครูบาอาจารย์
ลูกเมีย มิตร ศัตรู บ่าวไพร่ สอนเรื่องการพูด ความซื่อสัตย์ การทำละชั่ว มีสติไม่หุนเบา ให้ความ
ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และอื่นๆ เป็นต้น

2.1.4 ประโยชน์ที่ได้จากการอ่านเรื่องสุภาษิตพระร่วงให้อิสรระในการคบ เพราะ
ผู้ตอบแต่ละคนอาจมีมุมมองต่างกัน ให้ผู้ตรวจวิเคราะห์คำตอบทั้งเชิงปริมาณและความถูกต้องของ
คำตอบ

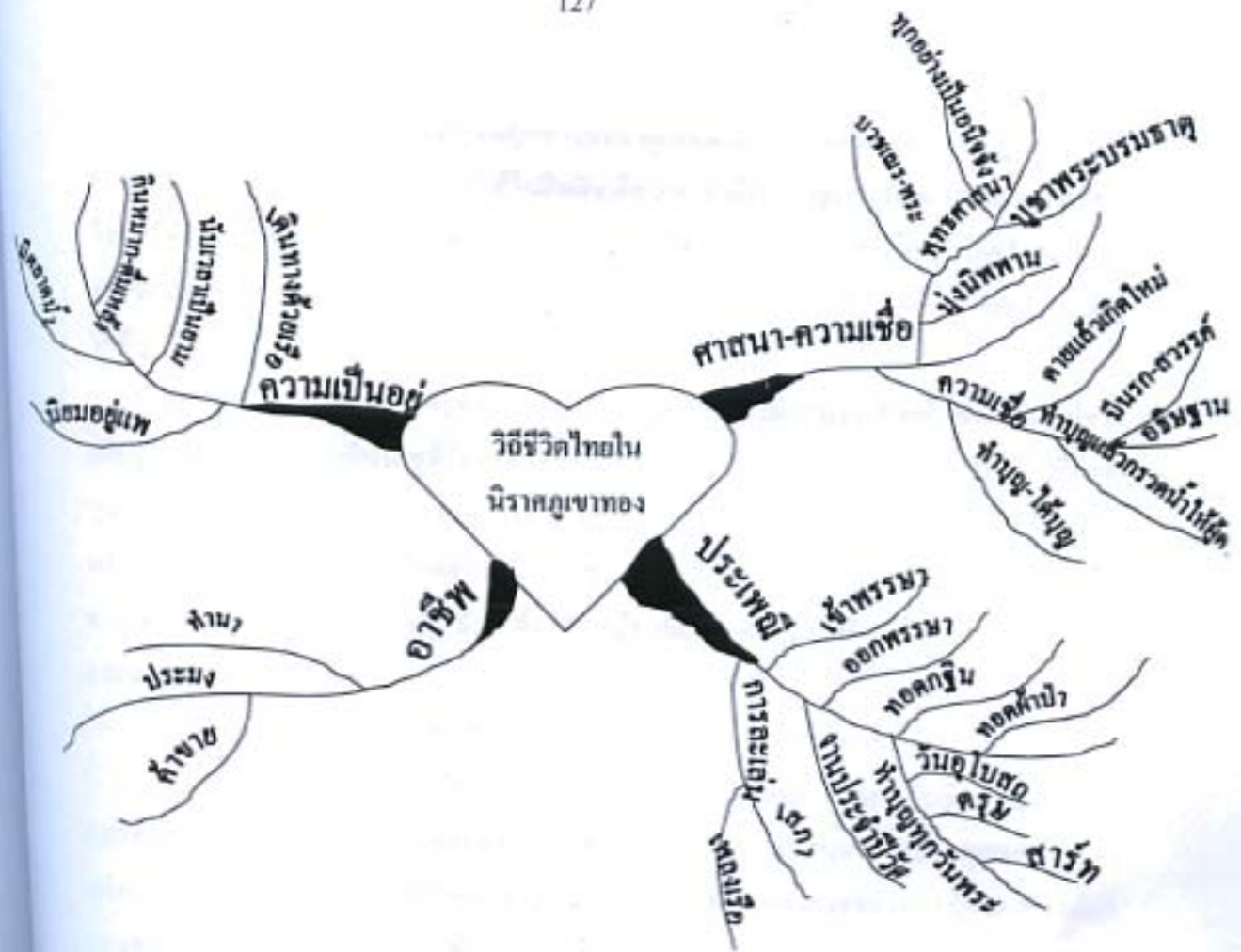
2.2 เปรียบเทียบประเพณีแต่งงานระหว่างการแต่งงานในเรื่องเสภาขุนช้างขุนแผน กับการ
แต่งงานของคนจีนในสาธารณรัฐประชาชนจีน มีดังนี้

ประเพณีแต่งงานในเรื่องขุนช้าง ขุนแผน	ประเพณีแต่งงานของคนจีน ภาคเหนือ	ประเพณีแต่งงานของคนจีน ภาคใต้
ก่อนวันแต่งงาน ฝ่ายชายนำผ้าแดงไปคู่ขอหญิง คนรักกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง แล้ว จึงนำขันหมากมาหมั้น มีเงิน ทอง ส้ม ขนเม ไข่ หัวหมู คันอ้อย คัน กล้วย จากนั้นฝ่ายชายจะปลูกเรือน หอไว้รอ	ก่อนวันแต่งงาน หนุ่มสาวที่รักกัน และตกลง จะแต่งงานกันจะไปบอกพ่อแม่ของ ทั้งสองฝ่ายให้มาพูดตกลงกัน แล้ว ฝ่ายชายจะจัดส่งเนื้อหมูที่ติดกระดูก ซีโครง 1 ชิ้นใหญ่ ถ้วยข้าว 1 ถ้วย และต้นหอม 1 ต้นไปบ้านฝ่าย หญิง	ก่อนวันแต่งงาน ฝ่ายชายจะเชิญแม่เต่าไปคู่ขอ ฝ่ายหญิงกับพ่อแม่ฝ่ายหญิง เมื่อค ตกลงฝ่ายหญิงให้ แม่ของฝ่ายหญิง จะนำวันเดือนปีเกิดของทั้งสองคน ไปให้เทวดา (หมอฮู) ดูว่าทั้งสอง เป็นเนื้อคู่กันไหม ถ้าเป็นเนื้อคู่กัน ก็ตกลงวันส่งสินสอด (หลักถ้วย) ให้ฝ่ายหญิง
วันแต่งงาน จัดพิธีที่เรือนหอ โดยนิมนต์ พระสงฆ์มาสวดให้พร พร้อมกับ นำค่านะกลกลองสี่ระฆังคู่บ่าวสาว ให้ติดกัน สวดเสร็จก็พรมน้ำมนต์ และขบถ้ำด้วยการเลี้ยงอาหารแขก ที่มาร่วมพิธี แล้วเจ้าสาวก็กลับ	วันแต่งงาน จัดพิธีที่บ้านเจ้าบ่าว โดยเริ่ม จากคืนก่อนวันแต่งงาน เจ้าบ่าวจะ แต่งชุดสีแดง แล้วนำคักผู้ขานมา อยู่เป็นเพื่อนที่ห้องหอ เพื่อเป็น เคล็ดว่าจะได้ลูกหลายคน เช้าของวันแต่งงาน เจ้าบ่าวกับ	วันแต่งงาน จัดพิธีที่บ้านฝ่ายชาย โดยเริ่ม จากเวลาประมาณตีสามของวัน แต่งงาน ผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าวมา แต่งตัวให้เจ้าสาว แม่ของเจ้าสาวก็ เตรียมแหวนทอง สร้อยทอง ค่านู หรืออื่นๆ ให้ลูกสาวนำติดตัวไปด้วย

ประเพณีแต่งงานในเรื่องขุนช้าง ขุนแผน	ประเพณีแต่งงานของคนจีน ภาคเหนือ	ประเพณีแต่งงานของคนจีน ภาคใต้
บ้านของตน	เพื่อนเจ้าบ่าวจะไปรับเจ้าสาว ซึ่ง แต่งชุดสีแดง โดยเจ้าบ่าวต้องอุ้ม เจ้าสาวมาขึ้นรถ (เพราะวันนี้ห้าม เจ้าสาวให้ตัวแทนตะเพิน) แล้วเจ้าบ่าว จะขอแบ่งเนื้อหมูคุดซี่โครงและ ตัวเขี้ยว กลับคืนไปด้วย เมื่อไปถึง พิธีงาน บ่าวสาวก็กราบพ่อแม่ ผู้ใหญ่แล้วจึงจัดงานเลี้ยง	เมื่อฝ่ายเจ้าบ่าวมาวันเจ้าสาว ฝ่ายหญิงจะเลี้ยงข้าวต้มหวานผู้มา รับก่อน แล้วฝ่ายเจ้าบ่าวก็รับ เจ้าสาวไปเข้าห้องหอ จากนั้น เจ้าสาวจะออกจากห้องไม่ได้ตลอด วัน เจ้าบ่าวจะออกมาเลี้ยงแขกเอง
หลังวันแต่งงาน เมื่อแต่งงานครบ 3 วัน แม่ ฝ่ายหญิงจะพาเจ้าสาวมาส่งตัวที่ เรือนหอ พร้อมกับกล่าวสอน ลูกสาวเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในการ เป็นภรรยาที่ดี ก่อนนอนคืนแรกเจ้าสาวจะ กราบเจ้าบ่าว 3 ครั้ง	หลังวันแต่งงาน เมื่อแต่งงานครบ 3 วัน เจ้าบ่าวจะพาเจ้าสาวกลับไปเยี่ยม พ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ของฝ่าย เจ้าสาว ข้อสังเกต การแต่งงานคนจีนจะไม่ นิมนต์พระสงฆ์มาทำพิธี	หลังวันแต่งงาน เมื่อแต่งงานครบ 3 วัน เจ้าบ่าวจะพาเจ้าสาวกลับไปเยี่ยมพ่อ แม่และญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายเจ้าสาว ข้อสังเกต การแต่งงานไม่มีมนต์ พระสงฆ์ เพราะคนจีนจะนิมนต์ พระสงฆ์มาในงานอวมงคลเท่านั้น

หมายเหตุ การตอบนั้นนักศึกษาก็จะเลือกเปรียบเทียบพิธีแต่งงานของไทยกับของจีนทาง
ภาคเหนือ หรือภาคใต้ก็ได้ ถ้าเขียนเปรียบเทียบได้ในทำนองของสาระข้างต้นนี้จะได้ 20 คะแนน
ถ้าขาดตกส่วนใดไปบ้างให้ลดคะแนนลงตามส่วน

2.3 เมื่ออ่านวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง ของสุนทรภู่แล้ว ทำให้มองเห็นวิถีชีวิตของ
คนไทยในประเทศไทย สมัยรัชกาลที่ 2 - รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ดังจะแสดงด้วยแผนที่
ความคิดต่อไปนี้ :

หมายเหตุ การตอบของนักเรียนจะเขียนเป็นแผนที่ความคิดหรือเขียนแบบความเรียงก็ได้ แต่ถ้าครบ 4 ประเด็นใหญ่ และมีการเขียนขยายด้วยประเด็นย่อยคังนำเสนอไว้ข้างต้นก็จะได้คะแนน 20 คะแนน ถ้าขาดส่วนใดไปบ้างก็จะลดคะแนนลงตามส่วน

2.4 ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์ในประเด็นต่อไปนี้

2.4.1 ผู้แต่งและจุดประสงค์ที่แต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ โดยมีพระประสงค์เพื่อสำหรับอ่านและใช้เป็นบทสำหรับเล่นละครให้ความบันเทิงและเป็นคติสอนใจ

2.4.2 คำประพันธ์ที่ใช้แต่ง

แต่งนำด้วยบทชมเมืองและสดุดีพระเกียรติคุณของรัชกาลที่ 1 ด้วยร้อยสุภาพซ้อนที่เป็นเนื้อเรื่องแต่งด้วยกลอนบทละคร ตอนท้ายบอกความมุ่งหมายและวันเดือนปีที่แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ 2 บท

2.4.3 เนื้อเรื่องย่อ

กล่าวถึงนางสวาทะถูกนางอัญญาผู้เป็นมารดาโกรธที่ฟ้องพระดาบสีผู้เป็นบิดาว่า นางอัญญาผู้ นางอัญญาสาปสวาทะให้ไปขึ้นดินเคียวเหนียวกินลมอยู่บนภูเขาจักรวาล พระอิศวร จึงสั่งให้พระพายนำอาวุธและกำลังของพระองค์ อันได้แก่ คราเพชร ศรีเพชร และจักรแก้วไป ชักเข้าปากนางสวาทะ มีผลทำให้นางสวาทะตั้งครรภ์ แล้วพระพายก็คอยคุ้มครองดูแลนางอยู่ โกล้ำๆ

เมื่อนางสวาทะตั้งครรภ์ครบ 30 เดือน พอได้ฤกษ์งามยามดี ซึ่งตรงกับปีชวด เดือน 3 วันอังคาร นางก็ประสูติโอรสทางปากเป็นสิงห์เผือกตัวใหญ่เหมือนเกิดได้ 16 ปี เมื่อวาสุ นุตร (ลูกพระพาย) ออกจากครรภ์มารดาก็เหาะขึ้นไปในอากาศแล้วไปลอยอยู่บนน้ำพระพักตร์ พระมารดา ที่กายมีแสงสว่างโชติช่วง มีขนเพชร เขี้ยวแก้ว แล้วแสดงอิทธิฤทธิ์ด้วยการหาวเป็น คาวเดือน ส้าแดงกายให้สูงใหญ่ มี 8 มือ 4 หน้า เมื่อสำแดงฤทธิ์เสร็จก็ลงมาไหว้พระมารดา และองค์พระพายผู้เป็นบิดา

2.4.4 คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน มีหลายประการ คือ

(1) ได้ทราบเรื่องราวโดยย่อของเรื่องรามเกียรติ์ และเข้าใจเรื่องโดยละเอียด ตอนกำเนิดหนุมาน ทราบที่มาของอิทธิฤทธิ์ที่หนุมานมีว่านอกจากหนุมานจะเป็นลูกของเทพเจ้า แห่งลม คือ พระพายแล้ว ร่างกายของหนุมานยังประกอบด้วยเทพอาวุธของพระอิศวร อันได้แก่ คราเพชร ศรีเพชร และจักรแก้ว ทั้งนี้ก็เพื่อให้หนุมานได้ไปทำหน้าที่เป็นทหารเอกของพระราม (พระนารายณ์เทพเจ้า) ให้ปราบอธรรม คือ ฝ่ายทศกัณฐ์ได้สำเร็จ พวกยักษ์จึงอวสานลง

(2) ได้รับรสไพเราะของกลอนบทละครตอนที่อ่าน รวมทั้งได้ศึกษาเกี่ยวกับ อันตลักษณ์ของกลอนบทละคร และกลอนแปดของไทย

(3) ได้เรียนรู้เรื่องคติ ความเชื่อที่แทรกอยู่ในเรื่องที่อ่านหลายประการ อาทิ เทพเจ้าของอินเดีย (พระอิศวร พระนารายณ์ พระพรหม พระพาย) การสาป การอธิษฐาน การ แสดงอิทธิฤทธิ์ เป็นต้น

(4) ได้กลั่นสนใจที่แทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง อาทิ ความกตัญญูต่อแม่ ธรรมเนียม ขนบธรรมเนียม ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

(5) ได้เรียนรู้คำศัพท์และคำราชาศัพท์มากมาย

(5.1) คำราชาศัพท์ เช่น ทรงครรภ์ (ตั้งครรภ์) พระมารดา (แม่) พระบิดุเรศ (พ่อ) ทรงพระราชนิพนธ์ (แต่งหนังสือ) สดุดีพระเกียรติคุณ (ยกเกียรติคุณ) ครีดี บังคม (ไหว้) พระราชโองการ (คำสั่ง) พระพักตร์ (หน้า) เป็นต้น

(5.2) คำไวพจน์ (คำพ้องความหมาย) เช่น

ภูเขา → ทนบ ไทล สิงขร ดอย ศิขริน

สิง → กระบี่ วานร

แม่ → มารดา มารดร มาตุเรศ ชนมี่

พ่อ → บิดา บิดร ปิตุเรศ ชนภ

หมายเหตุ คุณค่าและประโยชน์ให้ข้อละ 5 คะแนน ถ้านักศึกษาคิดได้ 5 ข้อ จะได้ 20 คะแนน ถ้าขาดส่วนใดไปบ้างให้ลดคะแนนลงตามส่วน